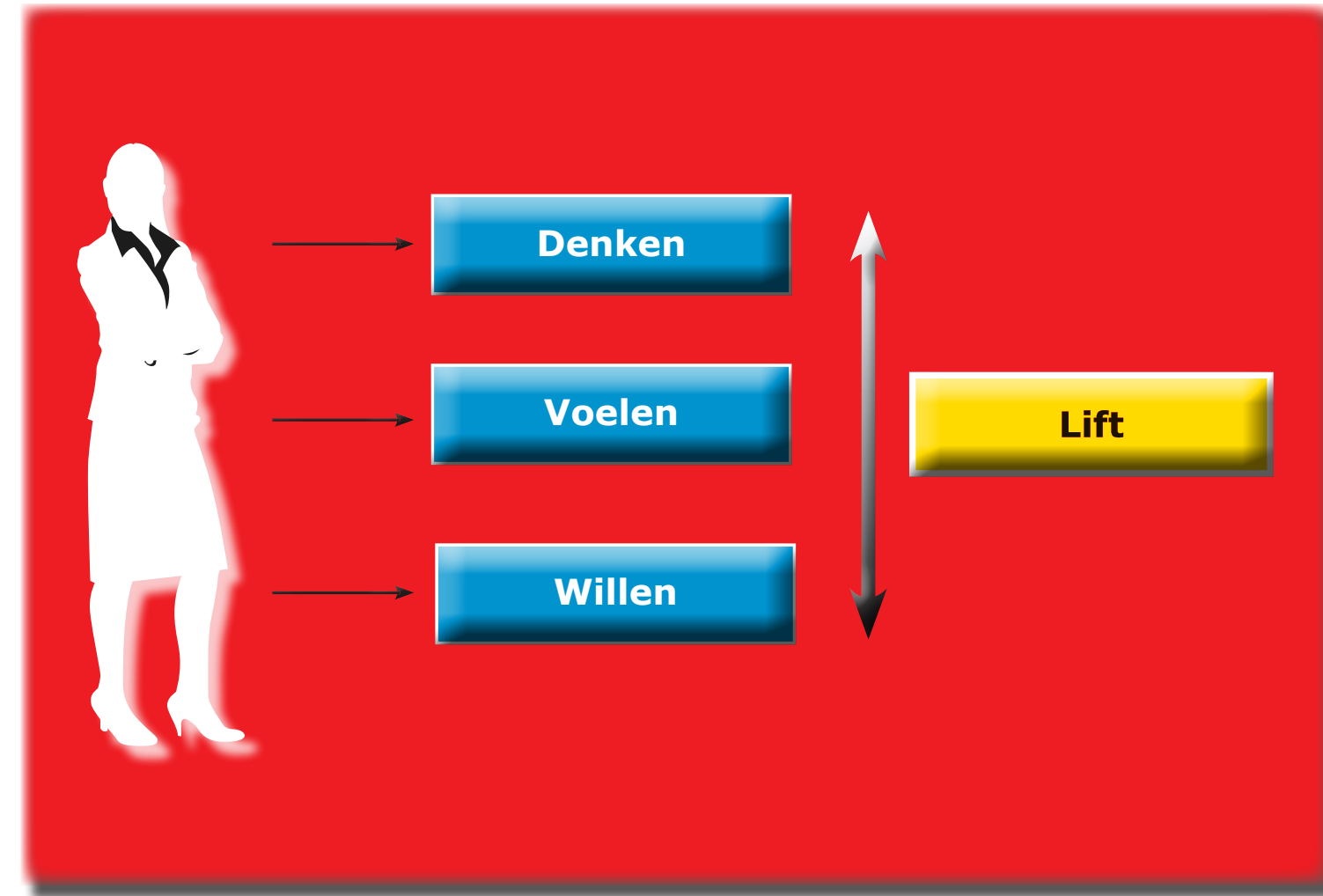
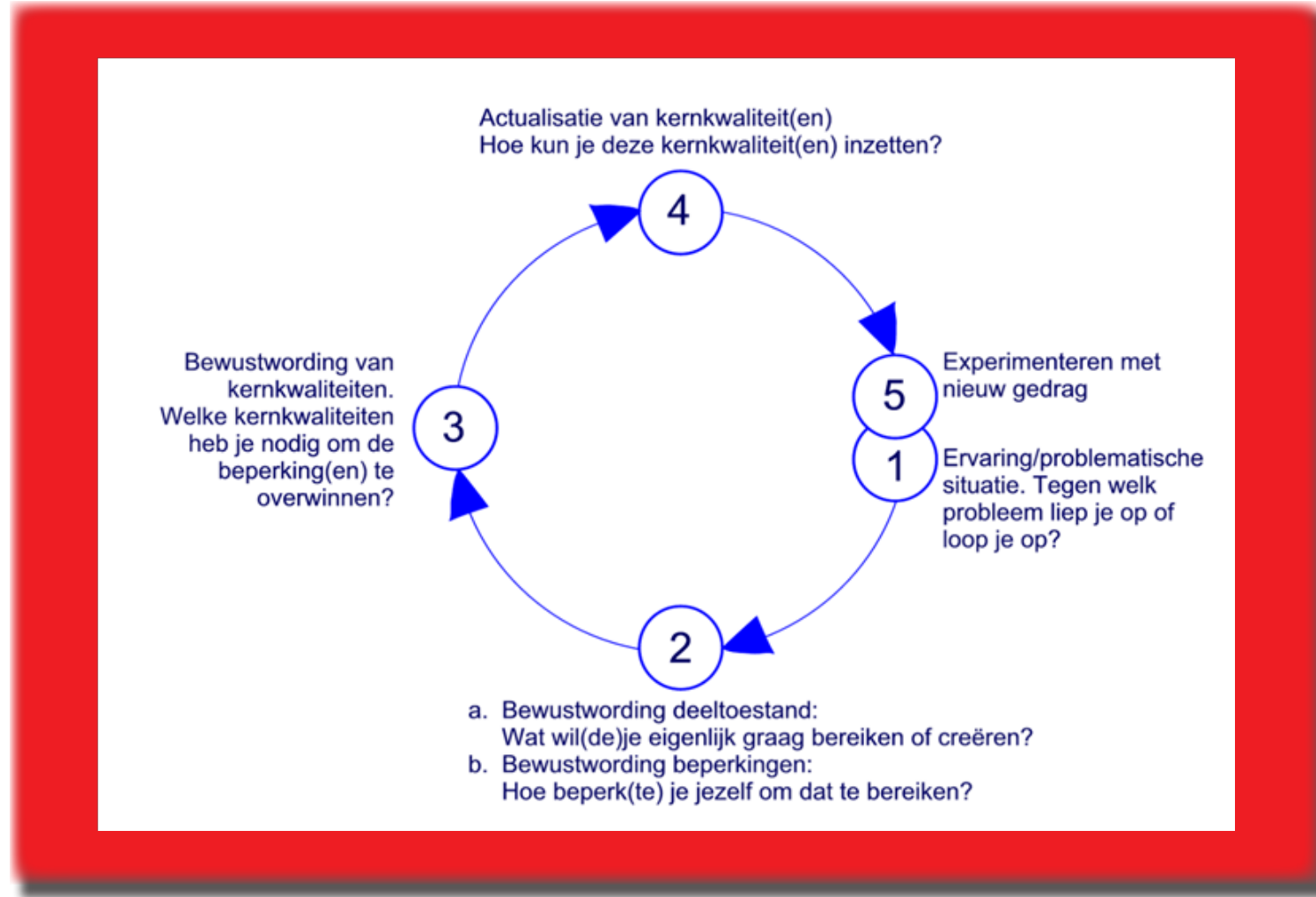
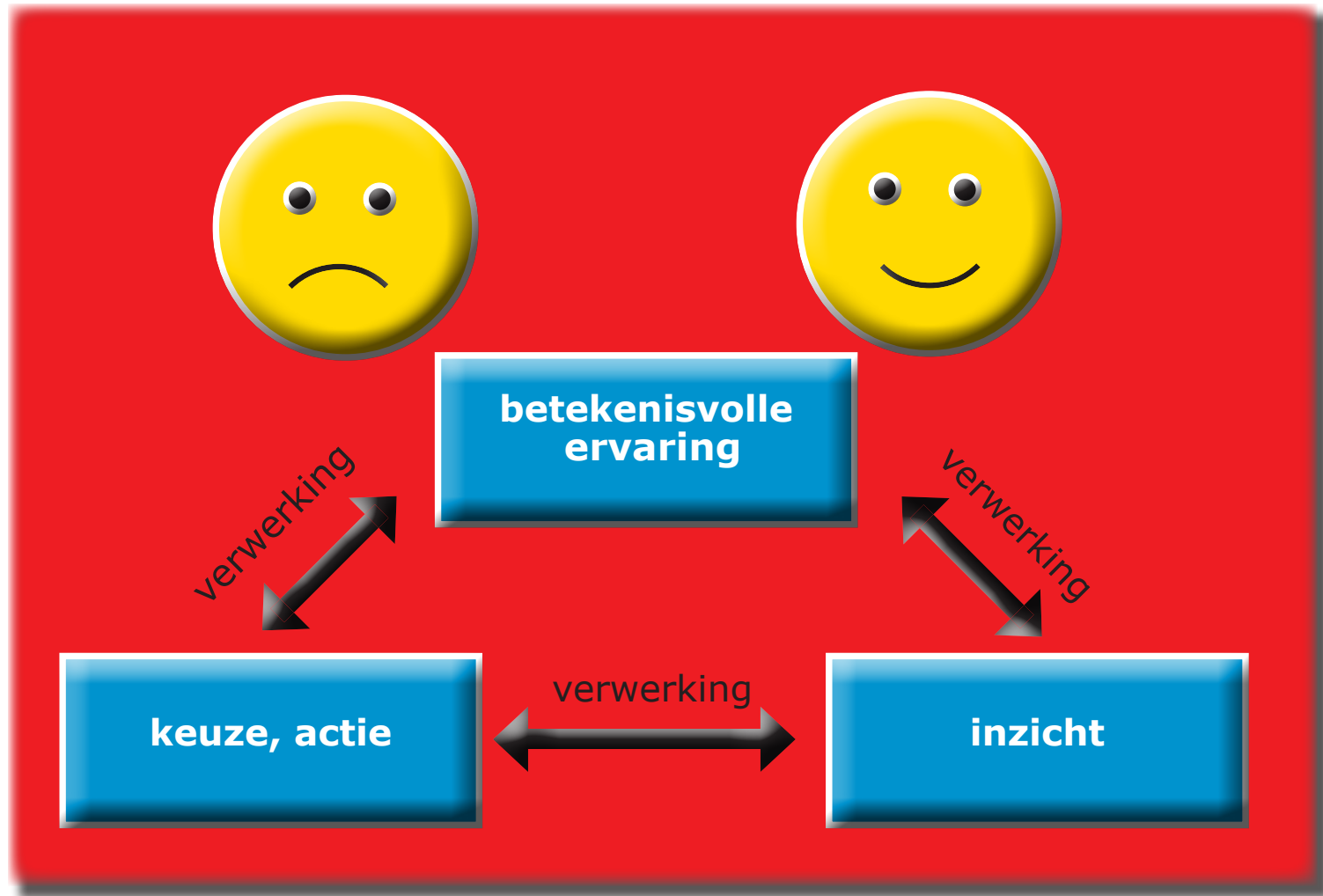




## Reflecteren in het kort:

- het verbreedt en verdiept competent gedrag
- vergroot zelfkennis
- maakt je bewust van de emoties die een rol spelen en hoe je daar naar handelt



### Het ABC-tje:

Je geeft dan antwoorden op de volgende drie vragen:

1. Wat is er Aan de hand?
2. Wat is hierin Belangrijk?
3. Wat zijn de Consequenties?

Deze kun je nog uitbreiden naar:

4. Wat ga ik nu concreet Doen?

Je kunt hierbij je eigen doelen en de leerdoelen van de kinderen gebruiken als referentiekader.

## Reflectievragen reflectie op jezelf

Beschouwen	Niveau 1:
Beschrijvend: Je kunt een weergave van feiten geven. Deze weergave gaat over wat je hebt mee gemaakt. Je herkent sterke punten en aandachtspunten.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Succesmoment: wat dacht ik, wilde ik en voelde ik?</li> <li>• Wat is het belangrijkste wat ik deze les heb ingezet? Wat zegt dit over jou?</li> <li>• Was je de leerkracht die je wilde zijn?</li> <li>• Wat is een kenmerk van je eigen stijl?</li> <li>• Geef je les een cijfer (op de schaal van...). Dan gesprek voeren en aan het einde van het gesprek nogmaals de schaal invullen en wat maakt dat het veranderd is?</li> <li>• Schaal invullen: stel je cijfer is een 8 ipv een 7: wat heb je veranderd of wat is er veranderd?</li> <li>• Stel je bent aan het einde van het semester: wat is er dan anders?</li> <li>• Wat is typerend voor jou als leerkracht? Wie wil je zijn?</li> <li>• Wat zijn jouw persoonlijke kwaliteiten die jou sieren als leerkracht?</li> <li>• Welk gevoel geeft deze situatie jou? Waar heeft dit mee te maken? Wat is de essentie?</li> </ul>
Verbinden leggen	Niveau 2:
Je kunt verbanden leggen: a. Met eerdere ervaringen b. Met persoonlijke kwaliteiten c. Met opgedane kennis en theorie d. Met denken, voelen, willen en handelen e. Met jouw visie Je geeft aan wat belangrijk voor je is/was.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Op welke momenten dacht je en/of voelde je iets waardoor de communicatie naar de toe veranderde?</li> <li>• Op welke momenten dacht je en/of voelde je iets waardoor je een nieuwe handeling inzette?</li> <li>• Wat roept het gedrag van je mentor bij je op en wat wil/doe je daarmee?</li> <li>• Wat roept het contact met de kinderen bij je op en wat doe je daarmee?</li> <li>• Leg aan de hand van deze ervaring uit: wat dacht je, wat wilde je, wat voelde je en wat deed je?</li> <li>• Kun je een verband leggen tussen deze ervaring en een vorige ervaring? Wat heb je hetzelfde gedaan en wat anders? Licht dit toe.</li> <li>• Wat is een sterke eigenschap van jou in deze les geweest?</li> <li>• Wat roept het gedrag van de kinderen bij je op en wat wil/doe je daarmee?</li> <li>• Wat roept het gedrag van je mentor bij je op en wat wil/doe je daarmee?</li> </ul>
Verklaren en betekenis geven	Niveau 3:
Je kunt hoofdelementen benoemen aan de hand van theorie en geeft hiermee betekenis aan de ervaring.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Als je nu naar ... lesmoment terugkijkt en hoe je de communicatie beleeft. Kan je die dan koppelen aan de roos van Leary?</li> <li>• Als je denkt aan de ijsberg van McClelland. Wat zat er bij jou op... moment onder de waterlijn? Wat past wel en niet bij de persoon die je bent?</li> <li>• Ga eens boven de situatie hangen, benoem in één zin de kern van hoe jij jouw eigen handelen ervaren hebt en koppel hieraan het model van Kolb, van Vermunt.</li> <li>• Beschrijf je ervaring, benoem de kernkwaliteiten van Offman en geef je valkuil en uitdaging aan.</li> <li>• Wat in deze ervaring kan je koppelen aan jouw idee van een goede leerkracht? Wat is een logische volgende stap?</li> <li>• Beschrijf je ervaring aan de hand van de vragen bij de ijsberg van Mac Clelland.</li> <li>• Welk stukje van de theorie heb je toegepast en hoe heb je dat ervaren? Welk inzicht heeft dit je gegeven? Welke conclusie trek je hier uit? Wat betekent dat voor je handelen bij een volgende les?</li> </ul>
Reconstrueren	Niveau 4:
Je kunt meerdere alternatieven formuleren en deze vanuit de theorie beargumenteren. Je kunt vanuit je bevindingen een voorlopige keuze maken voor professioneel handelen.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wat voor soort leerkracht wil je zijn? Wat zou je als eerste willen aanpakken? Wie kan je hierbij helpen? Hoe zie ik als begeleider dit terug (hoe zie ik dit terug)?</li> <li>• Bedenk eens een alternatief voor de volgende keer voor jou als leerkracht én voor het kind/ de kinderen? Beschrijf je afwegingen.</li> <li>• Leg jouw visie op onderwijs naast jouw ervaring van deze les. Benoem de discrepanties.</li> <li>• Waar ondervond je iets waar een discrepantie zat tussen persoonlijk leven en jouw handelen als professionele leerkracht.</li> </ul>

## Reflecteren

niveaus	soorten reflectie	Reflectie op de didactiek en/of organisatie.	Reflectie op de communicatie: relatie met de ander(en).	Reflectie op jezelf: persoonlijke beleving.
1. Beschouwen: Beschrijvend: Je kunt een weergave van feiten geven. Deze weergave gaat over wat je hebt mee gemaakt. Je herkent sterke punten en aandachtspunten.				
2. Verbindingen leggen. Je kunt verbanden leggen: a. Met eerdere ervaringen b. Met persoonlijke kwaliteiten c. Met opgedane kennis en theorie d. Met denken, voelen, willen en handelen e. Met jouw visie Je geeft aan wat belangrijk voor je is.				
3. Verklaren/ betekenis geven Je kunt hoofdelementen benoemen aan de hand van theorie en geeft hiermee betekenis aan de ervaring.				
4. Reconstrueren Je kunt meerdere alternatieven formuleren en deze vanuit de theorie beargumenteren Je kunt vanuit je bevindingen een voorlopige keuze maken voor professioneel handelen passend bij kind en situatie				

"Een reflecterend persoon kan beschouwd worden als een onderzoeker van de eigen praktijk."



## Reflectie Willen, voelen, denken, doen

- Willen**
- Student (ikzelf) → Ik wil een duidelijke les met orde en structuur waarbij de leerlingen de lesdoelen behalen.
  - Leerlingen → De leerlingen willen kletsen en klieren.
- Voelen**
- Student (ikzelf) → Ik voel de onrust bij de leerlingen en ik merk dat dat ook enigszins op mij overstaat.
  - Leerlingen → De leerlingen voelen de onrust bij zichzelf.
- Denken**
- Student (ikzelf) → Ik vraag mij af hoe ik ervoor kan zorgen dat de onrust bij de leerlingen vermindert en ik mijn les kan vervolgen met de volle aandacht van de leerlingen.
  - Leerlingen → De leerlingen vragen zich af hoe zij rustig moeten worden en de les goed kunnen volgen met motivatie en aandacht.
- Doen**
- Student (ikzelf) → Ik geef aan dat ik de leerlingen onrustig vind en dat ik dat graag anders wil zien. Ik spreek mijn verwachtingen uit en vertel de leerlingen wat ik wil behandelen in deze les. Door een pakkende inleiding en de balans tussen aanbiedende en activerende werkvormen krijg ik uiteindelijk de volle aandacht van de leerlingen en verdwijnt de onrust.
  - Leerlingen → De leerlingen herpakken uiteindelijk hun aandacht en concentratie en zijn vooral na het inzetten van een pakkende inleiding en didactische werkvormen en gaan goed aan het werk met een rustige sfeer tijdens de les (student 1).

### Opdracht:

- Neem een reflectiegesprek op met behulp van een videocamera. Kijk terug met behulp van de begeleidingscirkel. Beantwoord dan zelf de volgende vragen: wat deed, voelde, dacht en wilde ik én wat dacht, deed, voelde en wilde de student? Daarna staan de twee volgende vragen centraal: Wat was er goed? Wat kan er beter? Bedenk dan verschillende alternatieven en maak hieruit een keuze.
- Vraag daarnaast met behulp van schaalvragen feedback van de student: "Wat vond hij/zij van het gesprek?"

### Schaalvragen:

In welke mate voelde je je geaccepteerd tijdens het gesprek?

In welke mate werd je geholpen bij het formuleren van alternatieven?

In welke mate heeft dit gesprek je geholpen in je ontwikkeling?



### Reflectie op foto's

"Ik liet de leerlingen samen het blad invullen, zodat ze oefenen met samenwerken. Hierbij vond ik mooi om te zien dat de leerlingen zelf hadden afgesproken dat elke leerling om en om een woord mocht opschrijven.

Ik had ervoor gekozen om de leerlingen een woordenlijst te geven met woorden uit hun werkboek, omdat het volgens mijn mentor te moeilijk was geweest voor de leerlingen om zelf woorden te bedenken. Wat ik wel had kunnen doen is de leerlingen zelf woorden laten opzoeken in hun werkboek die zij dan in de juiste rij moeten plaatsen. Hierdoor bepalen zij zelf welke woorden ze gebruiken bij de opdracht en kauw ik minder voor" (student 2).

### Reflectie met met Mindmap

**Didactiek**

De les verliep wat rommelig. Doordat ik de kinderen allemaal door elkaar liet lopen was het niet precies meer duidelijk welke kinderen er nou in de bus stapten en hoeveel dat er precies waren. Ook was het werkblad met de busommeten eigenlijk te makkelijk. Ik was uitgegaan van de beginsituatie die mijn mentor mij verteld had, maar de kinderen waren toch wel verder. Waardoor zij naar mijn mening niet te veel uitdaging kregen. Wel had ik rekening gehouden met de kinderen die al wat verder zouden zijn.

**Mijzelf**

In mijn hoofd was het een lastige les. Ik wilde te graag en te veel tegelijk doen. Ik was zo enthousiast over de bus voorin dat ik te veel tegeliktijd wilde doen. Ik vond het lastig om de kinderen tijdens het zelfstandig werken stil te krijgen omdat ik er niet bovenuit kwam.

**Reflectie op de les Bussommen**

In Meer dan onderwijs (Alkema & Tjerckstra, 2011) staat dat het belangrijk is om nog te hebben voor de zwakke en de sterke leerlingen. Ook staat er in dat er eigenlijk helemaal geen algemene beginsituatie is. Ieder kind heeft een specifieke beginsituatie. Daarmee moet je rekening houden in het maken van je activiteiten. Doe je dat niet, dan zul je merken dat een gedeelte van de groep geen interesse heeft. Of dat het voor een deel van de leerlingen te makkelijk is. In een groep met veel leerlingen kan dat lastig zijn.

**Communicatie**

De les verliep ruomertig. Kinderen praatten door elkaar en het was niet duidelijk voor de kinderen wat zij moesten doen. Ik had het gevoel dat mijn uitleg niet goed was overgekomen. En ik denk geen duidelijke regels had gemaakt. Daardoor waren sommige kinderen onzeker en bleven zij naar mij toe komen om vragen te stellen.

**Voor de volgende keer:**

De volgende keer ga ik het proberen volgens de aanpak in het boek. Ik weet niet of dit voor mijn klas werkt, maar het is wel een hele duidelijke methode.

Als een kind de orde verstoort, dan spreek ik hem aan volgens deze aanpak.

**Voor de volgende keer:**

Ik ga aan het begin van mijn les nog eens de regels doornemen met de kinderen. De kinderen weten dan precies waar ze aan toe zijn, en voelen zich dan ook veilig en creëer ik een rustige leeromgeving.

(student 3)